

Каскад

«гары
зан
таляў»

*Паэма-лекцыя
Міколы Трафімчука*

Смаленск
«Ноопресс»
2017

УЛАДА АД БОГА, АЛЕ АНТЫБОГ... ПОБАЧ

Калі б гэта было ў інтарэсах любой палітычнай эліты якой-кольвек краіны свету, дык кожны грамадзянін, кожная асоба ў дзяржаве мелі б такую палітпадрахтоўку, што ніводнае дзеянне падпарадкаванага грамадству ўлады не магло б адбыцца спантана і тым больш няправільна ды беспакarana...

Здаўна разважаю пра тое, як далёка адсунуты ад улады ў нас звычайны, «просты» чалавек, заняты здабываннем сабе і сваім дзецям кавалка хлеба, кінуты чыноўнікамі ўсіх масцей на элементарнае выжыванне. Асабліва гэта добра відавочна на прыкладзе нашай краіны, на словах «сацыяльнай», якая пару дзесяткаў год яшчэ называла сябе «сацыялістычнай». Колішняе двурушша, узведзенае ў ранг дзяржаўнай палітыкі, пасеяла сваё паганае зерне, і цяпер мы жнём гэтую паскудную збажыну...

Сустрэкаючыся з сотнямі і тысячамі суграмадзян, я вымушаны быў зразумець: ніхто не ведае не толькі сэнсу свайго асабістага існавання на гэтай зямлі, аднак і элементарных, але асноўных, законаў прыроды і грамадства, не кажучы ўжо пра

законы Сусвету і духоўныя квінтэсэнцыі. Каб у перспектыве не здарылася непапраўнага, трэба неадкладна пачынаць «лікбез» новага ўзроўню. Я назваў бы гэта «народнай асветай 21-га стагоддзя». Усе палітэхналогіі, выпрацаваныя чалавецтвам за тысячагоддзі, павінны стаць здабыткам не нейкіх закрытых эліт, а ўсяго чалавецтва, кожнай асобы. Народ павінен кантраляваць не толькі ўлады ў сваіх краінах (у 20 стагоддзі гэта стала рэальнасцю ў Еўропе), але і ў глабальным маштабе ўзяць пад кантроль гэтак званы «сусветны ўрад» з усімі яго фінансавымі і сацыяльнымі непразрыстымі схемамі ды структурамі...

Для нас жа беларусаў архіважнай задачай на сёння з'яўляецца пакуль зрабіць з кожнага, хто бярэ ўдзел ў «выбарах», і палітолага, і сацыёлага, і актыўнага грамадзяніна-палітыка, які будзе пільна сачыць за дзеяннямі палітычных эліт і ў пазіцыі (што пры рэальнай уладзе), і ў апазіцыі.

Мая паэма-лекцыя – спадзяюся, толькі маленькі штуршок для працэсу «народнай асветы 21-га стагоддзя».

**Улада любая, любая дзяржава
Найперш забяспечыць павінна людзей,
Працай, спачынкам, выгодамі, правам...**
Іначай не ўлада, а люты зладзей,
Які абірае людзей і пужае,
Да быдла маўклівага прыніжае...
Спачатку – у распачным шоку народ,
А потым... усё разумець пачынае,
Хаця і баіцца, у згодзе ківае
Яшчэ не адзін, па інэрцыі, год.

Крычаць бюракраты, што ўлада ад Бога,
А самі на службе... у цмока самога.
І ён раздае ім чыны-ўзнагароды,
Зусім не пытаючы згоды ў народа.
Аддана хто служыць яму – таму болей...
І топчуць народа і гонар, і волю!
Каторы ўжо раз на вяку так вялося!
І нам, беларусам, яшчэ дасталося...

А колькі было тады радых,
Што вось ён, прарок наш!.. Амаль
Усіх падмануў, што парадак
І мір прынясе “вертыкаль”;
Што зборышча “дзермакратаў”
Ва ўсім вінавата было...
А ён у той час збіраў катаў
І тых, разбіваў хто чало...
Народны слуга... А прыслугі
З’явілася колькі ў слугі!
І ўсе “вертыкалі” патугі
Эфект выклікалі другі...

Няважна — эпоха якая,
Якім бы жыццё ні было,
А ўлада, уся вертыкальная,
Для ўсіх, як ні мерай, ёсць Зло!

Таму сёння дзіву даешся,
Чаму столькі скрозь сонных мух!..
Ужо й зразумела, здаецца,
Стваральніку самаму...

Але як Яму з “вертыкалі”
Так злезці цяпер неўпрыкмет,
Каб потым нідзе не шукалі
І хутка забыў яго свет?..

Пакуль не прыдумаў, Ён будзе
Трымацца з сынамі за трон,
Які ўжо аплёўваюць людзі,
Трасуць... Аж трасецца сам Ён!..

Ды сонных, як мух, гэтак многа,
Што чуткі ўжо ходзяць вакол,
Як быццам бы труцяць нябогаў –
Паветра атручана, дол...

Ёсць нібыта гэтакія газы,
Якія лагодзяць народ...
Як што – іх ціхенька пускаюць,
Хоць нехта й нагамі ўпярод!..

Астатнія – сонныя мухі...
Якая калі зазумчыць –
Ёсць пернік, а к перніку пуга –
І ўдзень цішыня, бы ў начы...

І нельга нічога праверыць...
Слаўутая “вертыкаль”
Ад свету замкне ўсюды дзверы!
Дый дзверы – не дзверы, а сталь...

Якія спрэчкі не ўзнікалі б –
А глупствы нельга гаварыць...
Цэлы каскад “гарызанталяў”
Я вам адкрыю, спадары!

Не я яго цяпер прыдумаў,
А прыжылося ўсё даўно...
Але калі людзей затлуміць,
Таго каскада не відно!

Свая “гарызанталь” – унізе,
Уверсе – зноў “гарызанталь”...
Тады любы не страшны крызіс,
Дый шанца ў яго нуль амаль!

“Гарызанталі” – пасяродку,
“Гарызантал” па краях!
І гнаць людзей не трэба плёткай
Ці біць па скулах ды зубах.

Усё так проста і разумна!
Патрэбен розум тут – не страх...
І зберажэм мы нервы й зубы,
Хоць і праблема не ў зубах!

Каскад такі свабодна, творча
Дапамагае думаць, жыць

Таму, хто жыць свабодна хоча,
А не ад страху хто дрыжыць.

Тут справа знойдзецца па густу
І здольнаму, і так сабе...
А “вертыкаль” унізе пустку
Стварае... Пустку нэндзы й бед!

Вось мы й да пусткі дажыліся!
Нам і не ўперад, і не ўзад...
За хіжай хеўрай павяліся,
Што абяцалася ў пустцы сад...

А абяцаць заўсёды проста...
І гэта ведае народ!
Ды Беларусь – не выспа-востраў...
Чаму ж тут нэндза і няўрод?

Чаму не фабрыкі-заводы,
А ў кожным горадзе – палац?...
Няма заняцца чым народу,
А ўлада ўсім пад дых – бац-бац!..

Камусьці вельмі даспадобы,
Каб мы так вечна і жылі,

Пладзілі гультаёў і снобаў
І “талерантнымі” былі...

Каму? Ці не “браткам” з Усходу?..
О, толькі дайце ім свабоду –
Будзе Мамаевы набег!
Не выбрацца тады нам з бед!

А назва першай – “самакіраванне”!
Хоць ніжняя, нябачная амаль:
“Гарызанталь” квітнення, працвітання –
Галоўная, бадай, “гарызанталь”!
Тут людзі самі лёс свой вырашаюць,
Адзін другому не перашкаджаюць,
Тут радзяцца і большасцю сваёй
За асяродак галасуюць свой:
Як жыць ім, гаспадарыць, развівацца,
Каб ні назад, ні ўбок не азірацца...
Няма на імі лёкая, цара –
Яны таго пагоняць са двара,
Хто памыкаць заўжды прывык спакон.
Адзіны цар у іх – Спадар Закон!

Вышэйшая – “гарызанталь” Закона:
Людзей абраных і сумленных зона.
У спрэчках тут даходзяць іншым разам
Да патавага стану, да экстазу...
А потым зноў вяртаюцца да спрэчак,
Каб бездакорным стаў Закон нарэшце!

Таму тут і няма законаў новых –
Антынародных, антынавуковых;
Усё тут правяраюць, вывяраюць,
Бо права памыляцца тут не маюць!
І не бывае шкодных тут дэкрэтаў...
Любы, хто хоча, ведае пра гэта.

Ніжэй яшчэ ідуць “гарызанталі”.
Іх мэта, каб законы працавалі.
Чыноўнікі не проста ўсе там знаўцы,
Яны законаў строгіх выканаўцы...
Хоць суд людскі – не Боскі, але мера
Людскога пакарання – гэта вера:
У справядлівасць, у сумленне, розум...
Сярод “гарызанталяў” гэтых розных
Судовая працуе аўтаномна
Празрыста і без ціску... І цудоўна!

Яшчэ адна “гарызанталь”... О ява!
Як быццам у дзяржаве – звышдзяржава...
Яна сумленне, гонар кантралюе,
Яна ўсё бачыць, адчувае, чуе;
Не падкупіць яе нічым, здаецца...
“Уладаю чацвёртаю” завецца.

І каб ішло ўсё мірна, ладам;
Каб жыць глядзець спакойна ўдаль –
Ужо і “пятая... улада”
Фармуецца ў “гарызанталь”!
Гэта грамадскія суполкі:
Саюзы, таварыствы... Столькі
Яшчэ ніколі не было!
Тады і страціць сілу Зло!
І Дух Святы тут запануе...
І ўславім Беларусь такую!

Ну што, ліцвін, мой кроўны брат,
Ці падабаецца “каскад”?

Чаму б яго не збудаваць?
Ці нехта стане не даваць?
Прыкрыкне, стукне кулаком:
Маўляў, не дам бурыць свой дом!

Сатрап шукае вінаватых...
Няма... Усе як каралі!
Дэгенераты-клептакраты...
Усё падмялі, падмялі!..

Даўно для ўсіх нас стала ўдарам
Што мы банкруты тут амаль,
Што ў “вертыкалі” ўсе няздары,
Што зло і цемрадзь – “вертыкаль”.

Што гэта ўнукі тых пачвараў
Зноў справілі крывавы баль...
О людцы добрыя, нядарам
Мы праклінаем “вертыкаль”!

Гісторыкі на ўсіх скрыжалях
Любую ўлады “вертыкаль”

Аўтарытарнаю празвалі
Ці дыктатураю амаль...

Яна ўпіраецца ў экватар
Ды ў Ледавіты акіян!..
Любы, хаця б малы, дыктатар
Бывае хам альбо буян!

Ён камплексуе хваравіта,
Злуецца на сябе і ўсіх,
Парою шчыры і адкрыты,
А часам – проста кат і псіх.

На самым версе “вертыкалі”
Ў яго йдзе кругам галава!
Бо чым ніжэй – тым больш фекалій,
Буяе проста трын-трава!

А хто ніжэй яго – не маюць
Ні праў, ні смеласці сказаць,
Што “вертыкаль” даўно ўсе лаюць
І “вертыкальшчыка”, пта-маць!

Трываць знявагі, слёзы, раны
Прывычна ім ля каганца...
І за калос той свой гліняны
Трымацца будуць да канца!

Ды нешта здарыцца павінна...
Ёсць не адзін у нас мужчына
Сапраўдны, з гонарам, адвагай
І з бел-чырвона-белым сцягам.

Ёсць людзі вольныя, хто з Богам
Дабраахвотна, хто ў астрогах
Гартуе дух, літоўскі розум
Для тых “гарызанталяў” розных!..

А свет ідзе за Духам Божым!..
Вось толькі мы ісці не можам,
Бо звязаныя рукі, ногі...
Улада гэтая – астрог нам!

Ды нешта ж здарыцца... у свеце
І “вертыкаль” паваліць вецер!
І будаваць мы будзем рады
“Гарызантальныя каскады”!

Беларусь мусібыць Паспалітаю Рэччу!
Вернем славу яе, звернем голаў бядзе!..
Так адвечна было... І цяпер будзе вечна!
Ты жыві! Твой народ пад падмогу ідзе...